

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om midlertidigt tillæg til folke-, invalide- og enkepensionister.

(Første behandling findes i tidenden sp. 4044).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets §§ 1-4 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i toldloven [vedr. gensidige toldindrømmelser].

(Første behandling findes i tidenden sp. 3587, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 981).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Jørgen Peder Hansen: Udvalget har afholdt 3 møder og afgivet betænkning, hvoraf fremgår, at der har været holdt samråd med såvel den højtærede udenrigsminister som den højtærede finansminister, samt at en række erhvervsorganisationer, en enkelt motororganisation og et firma har rettet henvendelse til udvalget og redegjort for deres synspunkter. I samrådet blev der fra udvalgets side stillet en række spørgsmål, som blev udtømmende besvaret af de højtærede ministre, der ligeledes tog anledning til at uddybe baggrunden for det foreliggende lovforslag. Udvalget har endvidere stillet en række spørgsmål til den højtærede finansminister, hvorpå er modtaget skriftligt svar, således at udvalget er blevet fyldestgørende orienteret om det foreliggende lovforslag og om dets rækkevidde i økonomisk henseende.

Udvalget er ikke nået frem til en samstemmende opfattelse og deraf følgende enighed om at gennemføre lovforslaget, idet venstres medlemmer af udvalget har taget afstand fra forslaget og, som det fremgår af betænkningen, ved anden behandling ønsker at motivere deres stilling.

Det konservative folkepartis udvalgsmedlemmer har kunnet give tilslutning til de af den højtærede finansminister stillede ændringsforslag, som jeg skal omtale senere, men nærer herudover visse betænkeligheder ved lovforslaget. Af betænkningen fremgår det, at partiet ved anden behandling vil tage stilling til lovforslaget som helhed.

I øvrigt skal jeg bemærke, at der er givet fuld oplysning om hensigten med lovforslaget ved såvel fremsættelsen som i de til lovforslaget knyttede bemærkninger. Lovforslaget tager alene sigte på at styrke den danske forhandlingsposition i de internationale toldforhandlinger, som Danmark

[Jørgen Peder Hansen.]

er aktiv deltager i, og som har så overordentlig stor betydning ikke mindst for vor landbrugseksport. Vi finder det rimeligt at understrege dette, idet en del af de henvendelser, som udvalget har fået, kunne tyde på, at man enkelte steder har den opfattelse, at der er tale om en almindelig revision af vore toldsatser, og det er der jo ikke. På den anden side er jeg ikke tilhænger af, at man i det foreliggende lovforslag ser en form for en dansk krigserklæring på det toldmæssige område. Vi må jo erindre, at en fremgangsmåde som den, vi tager i anvendelse gennem det foreliggende lovforslag, er i fuld overensstemmelse med international praksis og med vedtagne regler inden for GATT-organisationen. Det er blot en ny praksis set med danske øjne, ganske vist en praksis med aktivt sigte, men ikke nogen krigserklæring til nogen som helst.

Den danske regering har jo erklæret sin oprigtige vilje til forhandling; men hvis vi ingen vegne kommer med god forhandlingsatmosfære og god forhandlingsvilje omkring forhandlingsbordet, må vi naturligvis reagere med de midler, vi er i besiddelse af. Når det derfor kniber en hel del med at trænge igennem med vore ønsker om at opnå en blot rimelig kompensation for vore hidtidige aftaler om toldbindinger med de enkelte fællesmarkedslande — toldbindinger, som berører dansk landbrug for mange hundrede millioner kroners eksport — må det anses for nyttigt og virkningsfuldt, at vi betræder nye veje.

Dansk landbrugs principielle stilling til toldspørgsmål er jo velkendt fra tidligere lejligheder. Det forekommer imidlertid rimeligt at antage, at dette erhverv i det aktuelle tilfælde har akkviesceret ved det foreliggende lovforslag. I modsat fald kunne man utvivlsomt have forventet en henvendelse til udvalget fra erhvervet; men det er ikke sket.

Udvalget er i en skriftlig henvendelse fra Grosserer-Societetets Komité blevet gjort opmærksom på, at der i den foreliggende forhandlingsposition i modsætning til det foreliggende lovforslags sigte er brug for et brobygningsarbejde de europæiske markedsdannelse imellem. Når komiteen nu bliver gjort bekendt med, at lovforslaget er i overensstemmelse med gængs inter-

national praksis, vil den sikkert finde, at det store brobygningsarbejde, som ikke mindst den højtærede udenrigsminister har været en fremtrædende drivkraft for, ikke vil lide nogen skade.

Udvalgsflertallet finder at kunne tilslutte sig lovforslaget med de af den højtærede finansminister foreslåede ændringer. Disse ændringer går ud på, at de bemyndigelser, som skulle gives finansministeren i toldlovens § 1, stk. 5, og § 2, stk. 2, begge ændres til at være bemyndigelser betinget af tilslutning fra valutaudvalget. I det ene tilfælde var det efter lovforslaget meningen, at der skulle gives tilslutning fra finansudvalget. Udvalget finder det mere rigtigt, at det er valutaudvalget i stedet for finansudvalget, som finansministeren skal søge sin tilslutning hos, da det jo drejer sig om en bemyndigelse med handelspolitisk sigte. Hermed er der åbnet en naturlig mulighed for de enkelte udvalgsberettigede partier til på rette sted at fremkomme med deres synspunkter og tage stilling til de af finansministeren ønskede bemyndigelser.

Det er min opfattelse, at der ikke under lovforslagets hidtidige behandling er fremført tilstrækkelige argumenter, som har kunnet afsvække motiveringen for at gennemføre lovforslaget. Vi står midt i vigtige internationale toldforhandlinger netop i disse dage, hvor vore forhandlere har mest muligt behov for støtte. Det foreliggende lovforslag er en sådan støtte, og jeg skal på mit partis vegne her ved anden behandling anbefale det høje tings medlemmer at stemme for lovforslaget og for de af den højtærede finansminister stillede ændringsforslag.

Harald Nielsen: Ved første behandling af det foreliggende forslag beklagede jeg mig over, at det var ledsaget af så få oplysninger. I udvalget har vi fået lidt mere at vide, navnlig gennem de henvendelser, der er kommet fra erhvervslivets side, men det, vi derfra har hørt, har ikke gjort os inden for venstre venligere stemt over for lovforslaget.

Industrirådets folk har fortalt os, at de kunne tilslutte sig forslaget princip, aktiv handelspolitik, men det fremgik også af deres udtalelser, at de ikke syntes særlig godt om den måde, hvorpå dette princip

[Harald Nielsen.]

efter lovforslaget skal føres ud i livet. Og det kan jeg i og for sig godt forstå, hvis man stiller sig på deres standpunkt, som ønsker en kraftigere beskyttelse af dansk produktion.

De højere toldsatser, man vil operere med, lægges nemlig efter forslaget på indførsel af varer, vi ikke selv fremstiller, men varer, som fremstilles af andre lande inden for de syv. Det gælder f. eks. den forhøjede told på biler, der vil fordyre indførslen af en lille eller mellemstor vogn fra lande uden for de syv med 2 000 — 3 000 kr.

Med andre ord, de toldsatser, der her er tale om, vil komme til at virke som en art beskyttelse af svensk og engelsk bilindustri, en beskyttelse, som de danske forbrugere skal betale, og det kan jo nok siges at være en noget ejendommelig form for aktiv handelspolitik.

Motorbranchen har yderligere oplyst os om, at såfremt importen af motorkøretøjer fra de lande, der vil blive ramt af toldforhøjelsen, blev opretholdt uændret, vil toldforhøjelsen, som der jo også tages omsætningsafgift af, forhøje finansministerens afgiftsprovenu af motorbeskatningen med ca. 120 mill. kr. for personbiler og 50 mill. kr. for varebiler. Nu er det vel nok sandsynligt, at de pågældende landes andel i vor bilimport vil gå noget ned, hvis toldforhøjelsen gennemføres, men selv om den går ned fra de nuværende 75 pct. til 50 pct., er der dog tale om en forhøjelse af afgiftsprovenuet for personbiler og varebiler under ét på ca. 110 mill. kr. Det havde den højtærede finansminister også glemt at oplyse os om, da han fremsatte sit lovforslag.

Det er på denne baggrund meget forståeligt, at motorbranchens folk har bedt om, at forhøjelsen af tolden på motorkøretøjer ledsages af en tilsvarende nedsættelse af omsætningsafgiften på biler indført fra lande uden for de syv, således at den almindelige forbrugerpris ikke får den forhøjelse, der ellers ville blive tale om. Jeg ved ikke, om den højtærede finansminister har taget endelig stilling til dette spørgsmål; det vil vi måske få at vide her i dag.

Men det er ikke det eneste, vi har fået oplysning om fra motorbranchen. Det er også således, at toldforhøjelserne rammer

personbiler i dele til samling; det rammer reservedele, autogummi, dæk og slanger, og det kommer derfor til at virke meget generende for vore hjemlige samlefabrikker og i det hele taget, når det kommer til stykket, derigennem også på vort hjemlige omkostningsniveau. At det vil blive tilfældet i betydeligt omfang, kan ses i statistikken, der viser, at af personbiler i dele til samling importerer vi for 86 mill. kr. fra de seks landes marked og kun for 38 mill. kr. fra EFTA-landene.

På samme måde ligger det inden for vor hjemlige fjernsyns- og radioindustri. En betydelig del af de fjernsyns- og radiatorer, der bruges til produktionen herhjemme, importeres fra de seks. Disse rør har, så vidt jeg husker, hidtil været toldfri. Nu får de told på lignet med 19 pct. af værdien, hvilket betyder en ikke uvæsentlig fordyrelse af denne produktion med deraf følgende svækket konkurrenceevne.

Det her fremførte er nogle eksempler på de oplysninger, vi har fået i toldudvalget, eksempler, der viser, at det, der foreslås, hvis det virkelig tages i anvendelse, ingenlunde er så uskyldigt og uden virkninger på vort omkostningsniveau, som den højtærede finansminister vil give det udseende af i sine bemærkninger til lovforslaget. Disse toldforhøjelser kan meget vel på flere områder, og da i særdeleshed på transportområdet, få virkninger i retning af et øget omkostningsniveau. Transporten herhjemme vil ikke blive billigere, hvis vi i betydeligt omfang flytter vore bilindkøb fra de seks til de syv. Alene forskellen i pris i de to markedsområder virker i retning af et øget omkostningsniveau, og dertil kommer som nævnt den prisforhøjelse, der i kraft af toldloven kommer på den bilimport, der opretholdes fra de seks landes marked.

Nu ved jeg naturligvis nok, sådan som det også blev sagt af den ærede socialdemokratiske ordfører, at regeringspartierne over for den her fremførte kritik vil sige, at loven har et helt andet sigte og kun er tænkt som et våben til brug for en styrkelse af Danmarks forhandlingsposition under de toldforhandlinger, som for tiden finder sted, og hvor vi skulle se at opnå toldindrømmelser hos de seks ikke mindst til fordel for vor landbrugseksport. Sådanne told-

[Harald Nielsen.]

lettelser for vor eksport, i særdeleshed for vor landbrugseksport, bedre end dem, der hidtil er stillet os i udsigt, må vi naturligvis alle være stærkt interesseret i, men det er mig ganske ufatteligt, at nogen kan tro, at Danmark isoleret — de seks har det jo i orden med alle andre lande undtagen Danmark og Uruguay — skulle være i stand til at opnå indrømmelser hos Romtraktatens lande ved at true med handelskrig. Vi må dog nøgternt erkende størrelsesforholdet mellem os og vor modpart. De seks er trods alt i samhandelen meget mindre afhængige af os end vi af dem.

Hertil kommer, at en sådan politik ikke er uden risiko for repressalier. De andre kan også true og gøre alvor af deres trusler, og kommer det først dertil, er der vel ingen, der er i tvivl om, hvem der kommer til kort i et sådant opgør.

Hvis det ikke er sådan, at man efterhånden er holdt op med at undre sig over de radikale i almindelighed og den radikale højtærede finansminister i særdeleshed, så kunne man nok her falde i forundring over, at det netop er en radikal mand, der i denne situation søger at opmuntre os til at indlede en rask lille toldkrig med de seks. De radikale, der tidligere betragtede aktiv handelspolitik næsten som djævelens værk, er nu varme talsmænd derfor. Men de radikale har jo efterhånden forladt alle tidligere standpunkter; jeg er i hvert fald ophørt at undre mig over, hvad der sker på dette felt, og vender derfor tilbage til det, som er sagens realitet, nemlig den, om det virkelig er risikofrit at true de seks, og om vi ved trusler kan opnå bedre betingelser end ved at undlade sådanne drastiske skridt. Jeg har ikke gnist af tro på, at vi kan forbedre vor forhandlingsposition ved at true, tværtimod, jeg mener, det kan rumme betydelig risiko for ubehagelige modtræk fra de seks' side.

Nu tvivler jeg i og for sig ikke på efter de informationer, jeg har fået, at Vesttyskland godt kunne have en interesse i at strække sig lidt videre i retning af de danske ønsker om toldlettelser for landbrugsvarernes vedkommende, men her må det huskes, at det ikke er Vesttyskland alene, vi forhandler med; det er de seks lande under ét, vi skal opnå toldindrømmelser

hos, nu de er i færd med at opbygge deres fælles toldmur udadtil, og det er ikke sikkert, de øvrige lande inden for de seks har helt sammenfaldende interesser med Vesttyskland netop på de områder, hvor vi måtte ønske det var tilfældet, eller rettere sagt: det ved vi at de ikke har, og det er nok grunden til, at det hele ligger så tungt.

Som eksempel til belysning af, hvad jeg tænker på, kan jeg nævne vor eksport af kvæg og oksekød sydpå, hvor især Vesttyskland er en stor og værdifuld aftager. Det er derfor en dansk interesse, at tolden på det oksekød, vi eksporterer til de seks, bliver så lav som muligt, og Vesttyskland, der er hovedaftager, kan også have en vis interesse i, at den ikke bliver alt for høj. Men hvordan med Frankrig, der søger at lægge sin landbrugsproduktion noget om med bl. a. øget kødproduktion for øje? Uden at vide noget som helst om forhandlingernes forløb må jeg tro, at Frankrig vil være imod at gå så langt i toldindrømmelser som Vesttyskland. På lignende måde kan det ligge med andre lande, det ved jeg ikke, men i hvert fald har jeg ikke nogen som helst tro på, at vi ved at true med toldkrig kan opnå andet og mere, end hvad de seks lande alligevel indbyrdes uden tryk fra vor side kan blive enige om at indrømme os. Og som sagt, faren for, at virkeliggørelsen af vore trusler vil udløse repressalier, kan ikke udelukkes. Det er nok muligt, at de seks er kommet så langt ind i reguleringen af toldtarifferne såvel indbyrdes som udadtil, at de vanskeligt og i hvert fald ikke omgående kan komme med en straffetold over for os, men den højtærede udenrigsminister ved udmærket godt, at der er andre metoder at tage i brug, metoder, som kan være yderst ubehagelige for os.

Mere skal jeg ikke sige herom. Jeg vil sluttelig vende mig til det, der for os er en hovedindvending mod netop nu at iværksætte en sådan lovgivning. Det vil huskes, at da regeringen og de partier, der støtter den, i sin tid var ivrige for dannelsen af de syv og meget kategorisk afviste venstre, der ønskede Danmark tilsluttet de seks, fordi det var vor opfattelse, at de seks var fremtidens vej for Vesteuropa, medens de syv løst sammenhæftede lande næppe ville vise sig at danne et levedygtigt område, da pointerede den højtærede udenrigs-

[Harald Nielsen.]

minister stærkt, at de syv absolut ikke var ment som en kamporganisation vendt imod de seks. Det ville være ulykkeligt, om Europa blev delt op i to handelsblokke, der førte økonomisk krig med hinanden, det måtte endelig undgås. Tværtimod, det var regeringens håb, at de syv kunne danne bro til et fredeligt økonomisk samarbejde med de seks.

Alene på denne baggrund tager det sig besynderligt ud, at den samme udenrigsminister i dag er talsmand for et dansk toldforslag, der truer de seks med toldrepressalier på visse områder, hvis de ikke følger sig noget mere efter vore ønsker. Men denne handlemåde bliver endnu mere uforståelig eller næsten uforsvarlig, når henses til den seneste tids udvikling, hvor det med stærke skridt går i retning af, at i hvert fald England og, så vidt man kan forstå, også Danmark vil tilslutte sig de seks landes marked.

Den højtærede statsminister, den højtærede udenrigsminister og den højtærede landbrugsminister har lige for nylig været i Bonn og ført samtaler med den vesttyske regerings chef, hr. Adenauer, og af de udsendte meddelelser fremgår det, at den højtærede statsminister har tilkendegivet, at såfremt England slutter sig til de seks, vil Danmark straks følge efter. Den officielle vesttyske talsmand, Felix von Eckhardt, har sagt til pressen, at man fra vesttysk side meget vel kunne tænke sig, at Danmark på egen hånd gik ind i fællesmarkedet, og udenrigsministeren har jo også udtalt nogle ord om, at vi måske selv på egen hånd skulle gå i forhandling og se, hvorledes vi ville blive modtaget. Det fremgår videre, at den vesttyske regering har gjort det klart, at Danmarks afsætningsproblem ikke kan løses gennem tosidede aftaler, og nogen væsentlig forhøjelse af vor eksport til Vesttyskland kan ikke ventes, da man allerede er gået så vidt i retning af at af-tage danske varer, at det har fremkaldt kritik fra Vesttysklands partnere i fællesmarkedet. Kort sagt: alt peger i retning af, at Danmark må ind i de seks, hvis vi vil undgå katastrofal tilbagegang i vor eksport sydpå, et argument, vi fra venstres side også i sin tid førte frem, uden at regeringen dengang ville lytte til os.

Jeg siger ikke alt dette for ved denne lejlighed at fremkalde en almindelig debat om markedsproblemerne, det hører vel ikke hjemme her, men jeg siger det for at påpege, at alt nu synes at tyde på — og også vor regering synes at være af den opfattelse — at dansk tilslutning til de seks landes marked vil blive udgangen af den udvikling, der nu er foregået. Og når det er tilfældet, er det, jeg spørger: hvordan kan regeringen da mene, at det netop i dette øjeblik, hvor vi i allerhøjeste grad har brug for at forhandle med de seks i en venskabelig og fredelig atmosfære, er hensigtsmæssigt fra dansk side at begynde at spille med toldmusklerne og stille os i krigerisk positur over for Romtraktatens lande, selv om det, efter hvad den ærede socialdemokratiske ordfører siger, sker efter de almindelige internationale regler og efter, hvad GATT bestemmer? Det gør det jo, og det har det naturligvis altid gjort, når man indlader sig på den slags ting, som der her er tale om. Jeg synes ikke, det er nogen klog optræden, man her har vist fra den danske regerings side.

Sammenfattende skal jeg derfor sige, at vi ikke fra venstres side er tilhænger af den dobbelttarif, der her foreslås. Vi tror ikke på, at vi i den givne situation kan true os til noget. Vi mener, at gennemførelsen af sådanne trusler kan rumme fare for udenlandske modforanstaltninger, der kan blive yderst ubehagelige for os. Vi mener også, at de foreslåede toldforhøjelser, hvis de gennemføres, vil få skadelige følger indenlands ved den gene, det volder visse danske virksomheder, der importerer reservedele eller andre dele til deres produktion og importerer dem fra de seks lande, dele, der nu skal belægges med en meget høj told, ligesom forslaget vil virke fordyrende på transportområdet ved den stærkt øgede toldbeskatning af biler fra de seks, som her foreslås. Og sidst, men ikke mindst, finder vi det foreliggende forslag uheldigt, fordi det skærper modsætningsforholdet til de seks på et tidspunkt, hvor vi stærkere end måske nogen sinde før har brug for at kunne forhandle i en venskabelig og fredelig atmosfære.

Man vil derfor forstå, at vi ikke kan medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Jørgen Jensen: De to ændringsforslag kan mit parti tilsutte sig. Det er jo en meget vidtgående bemyndigelse, loven giver finansministeren, og det må derfor være rimeligt, at et folketingsudvalg har hånd i hanke med sagerne udvikling. Jeg finder det rigtigt, at det bliver valutaudvalget og ikke finansudvalget, som skal udøve denne funktion; det drejer sig jo principielt ikke om finansforhold, men om told- og handelspolitik.

Om lovforslaget som helhed og om udvalgets arbejde med det vil jeg gerne sige et par ord.

Af de 3 møder, der har været holdt i udvalget, har kun ét været mere udførligt med samråd med den højtærede udenrigsminister og den højtærede finansminister samt med modtagelse af henvendelser fra en række interesserede kredse og erhvervsgrupper. Disse henvendelser har givet udtryk for stærkt divergerende opfattelser — for at sige det mildt — og det forekommer de konservative medlemmer i udvalget, at en grundig overvejelse og vurdering derfor havde været påkrævet. Det er et helt nyt princip, der foreslås indført i toldloven, og også dette måtte opfordre til meget nøje overvejelser.

Jeg finder imidlertid ikke, at disse naturlige krav er blevet tilfredsstillende opfyldt.

I en henvendelse fra Forenede Danske Motorejere ankes over, at der i bemærkningerne til lovforslaget ikke er redegjort for virkningerne indadtil af den nye legale tarif. Dette beklager også de konservative medlemmer af udvalget. Jeg tænker her bl. a. på de store virkninger, som en forhøjelse af tolden på biler vil få på motorafgifterne. Foreningen anslår, at under forudsætning af fuld opretholdelse af importen vil afgiftsbeløbet stige med ca. 170 mill. kr. Heroverfor står en beregning, som den højtærede finansminister har tilstillet udvalget. Efter denne vil mertolden blive ca. 32 mill. kr. for komplette personbiler, ca. 13 mill. kr. for personbiler i dele til samling, ca. 12 mill. kr. for vare- og lastbiler og endelig 1,5 mill. kr. for motorcykler. Da motorafgifterne for personbiler m. v. som bekendt er nogenlunde lige så store som tolden, kommer man også efter disse beregninger af den højtærede finansminister op på væsentlige forøgelser i afgiftsbeløbet som følge af

selve toldstigningen. Men der er uægtelig en stor forskel i de tal, udvalget således har fået præsenteret fra to sider. Den officielle beregning giver, så vidt jeg kan se, kun ca. det halve af Forenede Danske Motorejeres beregning.

I en henvendelse fra Industrirådet nævnes det, at en iværksættelse af flere af de legale toldsats vil forringe industriens konkurrenceevne, eftersom materialetolden kan tillades forhøjet, uden at den tilsvarende færdigvare told justeres. Det gælder således tolden på rør til radio og TV, dog ikke billederør, samt automobilsamledele og visse bildele. Der peges også her på, at den foreslåede voldsomme forøgelse af tolden på lastbiler — fra 4 pct. til 15-29 pct. — vil virke generelt omkostningsfordyrende.

Fra konservativ side må vi som anført i betænkningen derfor nære betænkeligheder ved de beskatningsmæssige og omkostningsmæssige virkninger af forslaget.

Både Industrirådet og Tekstilfabrikantforeningen har peget på, at en tilbagetrækning af toldindrømmelser, som Danmark tidligere har givet de seks, ville være en naturlig dansk reaktion over for de utilfredsstillende tilbud, de seks har givet os, og disse organisationer mener, at en sådan tilbagetrækning burde efterfølges af en dansk toldrevision. Jeg konstaterer, at udvalget efter min opfattelse ikke har realitetsbehandlet disse tanker og heller ikke de konkrete forslag om andre varer i den nye legale tarif, som vi har fået forelagt. Disse varer er i betydelig grad ting, som dansk industri fremstiller. Og netop disse ting går den højtærede finansminister imod.

Jeg beklagede dette allerede under førstebehandlingen, og den højtærede finansminister udtalte da i en replik til mig, at lovforslaget stiledede mod en beskyttelsesmæssig neutralitet. Den radikale modstand mod told begründedes netop med, at told kan befrygtes at føre til et højere omkostningsniveau o. lign. Ja men mener den højtærede finansminister da ikke, at den højere biltold plus de dermed sammenhørende højere motorafgifter har netop denne virkning?

Andre henvendelser, som udvalget har modtaget, er gået i modsat retning af det, jeg hidtil har nævnt. Men der har ikke været tid — og jeg tror heller ikke rigtig vilje

[Jørgen Jensen.]

fra flertallets side — til at optage dem til nærmere overvejelse. Regeringen har haft sine ønsker, og de bliver opfyldt. Folketinget skal øjensynlig blot godkende dem.

Det havde hjulpet meget, hvis lovforslagets bemærkninger havde indeholdt mere end det lidet, de gjorde. Ganske vist er der her tale om handelspolitiske forhold, som bør behandles med en vis diskretion, men blandt andet de indadrettede virkninger af en gennemførelse af lovforslaget kunne udmærket være væsentlig bedre belyst.

Det fremgår, håber jeg, klart af mine udtalelser, at jeg er utilfreds med den form, som er anvendt ved behandlingen af dette lovforslag. Heroverfor kan man så sige, at sagen haster. Og det indrømmer jeg gerne, eftersom vigtige internationale toldforhandlinger stadig pågår i Genève, hvor den såkaldte Dillonrunde bliver indledt, så vidt jeg husker den 29. maj. Men man har meget længe vidst dette. I mere end et halvt år har Danmark forhandlet med de seks, og det kan næppe være kommet som en overraskelse for regeringen, at det var toldforhandlinger, som ikke kunne berettige til større forhåbninger hos os. Dillonforhandlingerne skulle efter de oprindelige planer være påbegyndt lige i starten af det nye år. Det havde — synes jeg — derfor været naturligt for regeringen for længe siden at have fremsat et lovforslag af denne art, så at der havde været god tid til at behandle både dets principper og dets konkrete indhold. Desuden ville Danmark da i tide have haft det toldpolitiske våben i hænde, som regeringen nu mener er nødvendigt.

Jeg er altså stærkt kritisk indstillet over for den fremgangsmåde, regeringen og udvalgsflertallet har bragt i anvendelse. Jeg kunne også have ønsket indholdet af lovforslaget anderledes på nogle punkter, og mit parti er betænkelig ved nogle af konsekvenserne af lovforslaget. Tilbage bliver efter min opfattelse nødvendigheden af, at Danmark til varetagelse af sine interesser anvender nogenlunde samme midler, som andre lande faktisk gør. Dette princip fastslås i lovforslaget, oven i købet med radikal tilslutning, og det er jo epokegørende.

Som sikkerhedsventil for, at loven anvendes på fornuftig måde i konkrete situationer, har vi fået valutaud-

valget. Der er et spørgsmål, som vi fra konservativ side gerne vil rejse efter denne anden behandling, og det er, om vi ikke bør gøre loven tidsbegrænset. Under alle omstændigheder kan vi, som allerede nævnt, stemme for ændringsforslagene, men vi ønsker altså gerne en fornyet overvejelse i udvalget.

Aage Fogh: Efter udvalgsbehandlingen kan jeg anbefale, at vi stemmer for de af finansministeren stillede ændringsforslag og derefter for det således ændrede lovforslag.

Jeg er ganske enig med det ærede medlem hr. Harald Nielsen, der gav udtryk for håbet om, at de handelsforhandlinger, der skal føres i den kommende tid, ikke vil gøre det nødvendigt at anvende denne lov. Jeg håber også, at forhandlingerne mellem Danmark og de seks og de syv, og hvad dertil hører, kan gennemføres under fredelige og venskabelige former og give et godt resultat til slut. Ikke desto mindre må jeg indrømme, at det kan være nødvendigt at give ministrene det middel i hænde, som dette lovforslag er udtryk for. Jeg skal ikke lægge skjul på, at det er noget nyt for mig som radikal ordfører i toldspørgsmål at stemme for et sådant lovforslag, men det kan heller ikke skjules, at det er noget nyt, der foregår ude i Europa.

Det ærede medlem hr. Harald Nielsen var meget kritisk i sine bemærkninger, men jeg vil da gerne sige, at jeg vurderer det sådan, at det erhverv, der her i landet har størst interesse i en lov som denne, er landbruget. Der foreligger en erklæring fra Industrirådet, hvoraf det fremgår, at Industrirådet er interesseret i ordningen; men dertil kommer, at vi jo har fået nogle svar på de spørgsmål, vi har stillet. Et af svarene går ud på, at de varer, der eksporteres fra Danmark til de områder, der omfattes af denne lovgivning, har en værdi af 1 200 mill. kr., og af disse 1 200 mill. kr. gælder de 900 mill. kr. landbrugsvarer og de 300 mill. kr. industrivarer. Det er derfor ganske logisk og naturligt, at landbruget har den største interesse i, at denne lovgivning gennemføres. Det er selvfølgelig lige så naturligt, at det er af den største interesse for landbruget og de øvrige erhverv, at man kan nå til et godt resultat uden at bruge denne lov. Men man må have et

[Aage Fogh.]

middel i hænde, og det må også landbruget være interesseret i.

De oplysninger, det ærede medlem gav om, hvilke virkninger loven ville få på priserne her i landet, er jeg ikke sikker på holder stik. Vi har fået oplysninger, der viser, at det er ret store værdier, der indføres for fra de lande, der her er tale om. Man kan f. eks. nævne sådan noget som komplette personbiler; heraf indføres der for 189 mill. kr. fra de seks og for 66 mill. kr. fra de syv, EFTA-landene. Hvis det nu bliver nødvendigt at benytte denne lovgivning og pålægge indførslen fra de seks en told på 29-30 pct., så vil jeg tro at det vil medføre, ikke at man betaler denne told for biler fra de seks, men at man køber dem i EFTA-landene — der bliver altså tale om en omlægning, og det er også formålet. Grunden til, at man skulle tage denne lov i anvendelse, vil ganske simpelt være, at de seks ikke behandler vore varer på anstændig måde. Hvis de betaler en rimelig pris for vore landbrugsvarer og i øvrigt aftager dem på et fornuftigt grundlag, kan jeg ikke se at der er brug for denne lovgivning, og jeg håber ikke, den vil blive taget i brug.

På grundlag af dette håb anbefaler jeg, at man stemmer for ændringsforslagene og derefter for det således ændrede lovforslag.

Kai Moltke: Jeg skal på socialistisk folkepartis vegne anbefale det foreliggende lovforslag og ændringsforslagene.

Hvis jeg skal komme med nogle bemærkninger, må det vel først og fremmest være, at det ikke forekommer mig, at lovforslaget kommer for tidligt, men at man måske tidligere burde have taget lignende forholdsregler på grund af den skæve udvikling i handelspolitikken.

Jeg forstår ikke rigtig, hvorfor det ærede medlem hr. Harald Nielsen har så store betænkeligheder. Man får nærmest indtryk af, at vi står over for fra i morgen at skulle føre handelskrig ikke alene mod Tyskland, men mod de seks som helhed, medens det faktiske forhold jo er det langt mere beskedne, at finansministeren anmoder om visse fuldmagter som baggrund for en forhandlingsposition og intet som helst andet — så vidt jeg da har forstået det.

Dernæst forekommer det mig, at det ærede medlem hr. Harald Nielsen går ud fra som en selvfølge, at vor indtræden i de seks' fællesmarked er nær forestående, ja, at den nærmest allerede er fuldbyrdet. Jeg tror, hastværket her er en smule for kraftigt, og jeg tror, at man skal holde denne sag inden for de rammer, den vitterligt har: man ønsker at skaffe sig et bedre forhandlingsgrundlag, man ønsker at sikre en bedre stilling for først og fremmest landbrugets interesser, og derfor kan det være klogt at udstyre ministeren med disse fuldmagter. Drejede det sig om, at alle disse todsatser skulle træde i kraft med det samme, ville måske også jeg have mine betænkeligheder ved en del af dem, men det siges jo udtrykkeligt, at ikrafttrædelsen er et spørgsmål, som regeringen skal behandle sammen med valutaudvalget, hvor man vil kunne tage stilling til de enkelte problemer, som eventuelt kan opstå i den forbindelse.

Jeg tror derfor, det er en nyttig forholdsregel. Jeg kan tiltræde de ændringsforslag til det oprindelige lovforslag, som her er stillet, og jeg skal anbefale lovforslaget som helhed.

Rimstad: Ved dette lovforslags første behandling sagde jeg på mit partis vegne, at selv om vi var betænkelige ved disse stadige ministerbemyndigelser, som også dette lovforslag er belastet med, var det her foreliggende tilfælde måske netop den undtagelse, der bekræfter reglen. Vi har forståelse for, at de forhandlinger med udlandet, man står over for, i deres oplæg og af hensyn til det endelige resultat som forudsætning må have en ret vidtgående bemyndigelse til den højtærede finansminister. Når udvalgsbehandlingen samtidig har medført en lidt mere udvidet kontrol med de omhandlede bemyndigelser — der kræves nu på forhånd tilslutning fra valutaudvalget — kan jeg på mit partis vegne give tilslutning til ændringsforslagene og til det ændrede lovforslag.

Jeg vil imidlertid gerne benytte den givne lejlighed til — selv om man måske kan sige, at det ligger i periferien, fordi det ikke drejer sig om varer, vi selv fremstiller, men også om råvarer, der er af betydning for vor konkurrenceevne — at spørge den højt-

[Rimstad.]

ærede finansminister, om han i forbindelse med de forhandlinger med udlandet, som det foreliggende lovforslag varsler om, vil have sin opmærksomhed rettet mod begrebet dumping. Mig bekendt findes der på dette område ikke engang en virkelig definition af begrebet, og dog vil dette spørgsmål i løbet af ganske kort tid, når vore grænser åbnes for den stærke og meget formående udenlandske industri, blive brændende aktuelt. Liberaliseringen på en række områder har allerede medført, at udenlandske varer her i landet sælges til priser, der ligger på omtrent det halve af, hvad prisen på den samme vare er i producentens eget land. En sådan udvikling er meget farlig for et lille land som Danmark med en økonomisk relativt svag industri, og den bør ved hjælp af de eksisterende dumpingaftaler hurtigst muligt bringes til ophør.

Finansministeren (*Kjeld Philip*): Det ærede medlem hr. Rimstad rejste just nu spørgsmålet om dumping. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at der i GATT-overenskomsten er en definition af dumping, en definition, som vel efterhånden har vundet almindelig international anerkendelse, og der er taget hensyn til denne definition i vor toldlovgivning.

I øvrigt vil jeg gerne have lov til at takke for den tilslutning, lovforslaget har fået. Denne tak er jeg desværre ikke i stand til at udstrække til også at gælde det ærede medlem hr. Harald Nielsen. Det ærede medlem har tilsyneladende studeret de henvendelser, der er kommet, med meget stor grundighed, og det er da også klart, at der i de forskellige grupper i vort samfund må være divergerende opfattelser med hensyn til, om dette lovforslag er rimeligt og hensigtsmæssigt.

Det undrede mig, at det ærede medlem ikke blandt de mange henvendelser, han nævnte, omtalte den skrivelse, som jeg ved det ærede medlem er bekendt med, og som er kommet fra Landbrugsrådet og

Husmandsforeningerne, Heri står der bl. a., at de to organisationer kan give tilslutning til regeringens ønske om en bemyndigelseslov af den omhandlede art. Senere står der, at det må forekomme rimeligt, at Danmark skaffer sig mulighed for at føre en mere effektiv handelspolitik. Det vil altså sige, at vore to store landbrugsorganisationer giver tilslutning til lovforslaget, og jeg kan tilføje, at når regeringen har fremsat dette lovforslag, skyldes det udelukkende ønsket om at skaffe en bedre afsætning for landbrugets varer. Det er jo ikke industrivarer, der er problemer med, det er landbrugets, og dette forslag har som sagt kun én hensigt, nemlig at skaffe en bedre afsætning for landbrugsvarerne. Det synes jeg dog må kunne have en vis interesse for partiet venstre. Jeg skal i hvert fald ikke nægte, at jeg meget vanskeligt kan tænke mig, at de synspunkter, der her er fremført af det ærede medlem hr. Harald Nielsen, deles af underskriveren af den nævnte skrivelse, nemlig det ærede medlem hr. Anders Andersen.

Til det ærede medlem hr. Jørgen Jensen vil jeg gerne kort bemærke, at det er klart, at et lovforslag af denne art ikke kan undgå at få hjemlige virkninger, og en række af de betragtninger, det ærede medlem fremsatte, kan jeg for så vidt godt underskrive; men hvad jeg gerne vil understrege er, at man har stilet imod, at de hjemlige virkninger skulle blive så små som muligt, og jeg har indtryk af, at når det ærede medlem hr. Jørgen Jensen ikke rigtig synes om dette forslag, så skyldes det netop, at man har stilet mod, at de hjemlige virkninger skulle være så små som muligt.

Når det ærede medlem hr. Jørgen Jensen bebrejder regeringen, at man er kommet med lovforslaget så sent, må jeg dertil sige, at det drejer sig om et forslag, der i nogen grad er et brud på danske traditioner, således at det var naturligt, at man tøvede, til man var sikker på, at det var nødvendigt. Det er givet, at man helst ville have undgået det, men desværre viste

[Finansministeren.]

det sig efter vor opfattelse at være nødvendigt at komme med et så ekstraordinært forslag.

Harald Nielsen: Jeg skal ikke forlænge debatten meget; der er jo ikke rokket noget ved det, jeg har fremført, at der ikke er tvivl om, at disse foranstaltninger, hvis de virkelig sættes i værk, får omkostningsfordyrende virkninger på forskellige områder herhjemme og kommer til at virke til gene for adskillige danske erhvervsvirksomheder.

Nu siger den højtærede finansminister, at Landbrugsrådet og Husmandsforeningerne har tiltrådt det. Deroverfor vil jeg gerne sige til den højtærede finansminister, at udvalget ikke har modtaget nogen officiel skrivelse, sådan som vi ellers plejer, når erhvervssammenslutninger henvender sig til et toldudvalg, og der har heller ikke været nogen repræsentanter for landbruget i udvalget. Vi har derimod fået oplæst en skrivelse, hvoraf det klart fremgik, at det ikke er landbrugsorganisationerne, der har bedt om denne toldlovgivning, men at de har været tilkaldt for at få at vide, hvordan det lå. Det fremgik også af denne skrivelse, at de har haft deres betænkeligheder, og de understregede bl. a. meget stærkt, at de overhovedet ikke kunne være med, hvis lovgivningen fik omkostningsfordyrende virkninger, og det får den jo. Det fremgår alene af, at der ikke er tvivl om, at den på transportområdet vil få disse virkninger, og så vidt jeg kunne høre ved at få oplæst skrivelserne, som ikke officielt er tilstillet udvalget, og som finansministeren altså nu påberåber sig, var det således, at landbruget selv skulle bestemme, om disse foranstaltninger overhovedet skulle sættes i værk, om disse toldsats overhovedet skulle bruges. Det foreligger der ikke noget om i lovforslaget; dér er det ikke landbrugsorganisationerne, der skal bestemme, om disse toldsats skal sættes i værk eller ej; det er den højtærede minister og valutaudvalget, der har afgørelsen. Jeg finder ikke, at den højtærede minister uden videre kan tage landbruget til indtægt for denne lovgivning, og jeg er i hvert tilfælde så vel orienteret, også til landbrugsside, at jeg ved, at man i land-

bruget nærer betydelig ængstelse, fordi man ikke kan komme udenom, at de andre også kan true. Vi er ikke alene om at bestemme; de andre har også metoder at anvende. Hvis vi begynder at true, kan de træffe modforanstaltninger. Jeg ved, at inden for landbruget er der adskillige betænkeligheder med hensyn til, hvordan det vil gå, hvis man kommer i et så skærpet modsætningsforhold til hinanden, at man ikke kan tale sig til rette, men må sige: nu vel, når I ikke vil, som vi vil, sætter vi disse toldsats i kraft. Jeg synes derfor ikke, den højtærede finansminister på den måde, han har gjort det, kan påberåbe sig en skrivelse, der ikke officielt fra landbrugsside er tilstillet toldudvalget, men er tilstillet regeringen, og som vi kun har hørt oplæst i udvalget.

Finansministeren (Kjeld Philip): Hvordan skrivelserne er fremsendt, må være underordnet, det afgørende må være, hvad der står i den. Med formandens tilladelse vil jeg gerne komme med 3 ganske korte citater af skrivelserne. Det første er:

„... kan de to organisationer give tilslutning til regeringens ønske om en bemyndigelseslov af omhandlede art.“

Det andet citat er:

„Det må forekomme rimeligt, at Danmark skaffer sig mulighed for at føre en mere aktiv handelspolitik.“

Det tredje citat er:

„Organisationernes tilslutning hertil sker ud fra den forudsætning, at formålet er at opnå bedre afsætningsvilkår for danske landbrugsvarer, og at der ikke er tale om at indføre forøget dansk industribeskyttelse.“

Jeg tror, at hele debatten i dag klart viser, at hensigten ikke er at indføre forøget dansk industribeskyttelse. Jeg tror, det ærede medlem hr. Jørgen Jensen vil være den første til at bekræfte dette. Der står intet i skrivelserne om, at der ikke må komme forøgede omkostninger eller lignende; der benyttes udtrykket „forøget dansk industribeskyttelse“. Jeg tror, alle er enige om, at dette ikke giver forøget dansk industribeskyttelse. Jeg må gå ud fra, at de to organisationer står bag skrivelserne, og at forudsætningerne for skrivelserne er opfyldt med det foreliggende lovforslag.

(Kort bemærkning).

Harald Nielsen: Det er klart, at industribeskyttelse betyder forøgede omkostninger, og det er det, landbruget vender sig imod. Når den højtærede finansminister nu læser skrivelsen op, som vi kun har hørt oplæst i udvalget, da den ikke var tilstillet udvalget, vil jeg gerne spørge: stod der ikke også i skrivelsen, at landbruget skulle være medbestemmende med hensyn til, om disse toldsatser skulle sættes i værk eller ej?

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslagene nr. 1 og 2, § 1, således ændret, og § 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om udførsel af kød m. m.

(Første behandling findes i tidenden sp. 457, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 951).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Chr. Thomsen: Dette lovforslag gik oprindeligt ud på en ophævelse af revisionsbestemmelsen i loven om udførsel af kød m. m., således at loven løb videre på ubestemt tid. Både ved første behandling og under forhandlingerne i udvalget har der været udtrykt betænkelighed heroverfor, og landbrugsministeren har imødekommet disse betænkeligheder ved at stille ændrings-

forslag, der går ud på, at loven tages op til revision i folketingsåret 1962-63.

Der har ligeledes i udvalget været fremsat ønske om, at denne lov fra at være en bemyndigelseslov blev reduceret til slet og ret at være en kontrol- og kvalitetslov. Vi har en anden lov om afsætning af danske landbrugsvarer. Hvis man ved næste revision kan få de to love sammenarbejdet, så bestemmelserne virker, som de skal, inden for én lov, kan jeg for mit vedkommende ikke have noget imod det. Der er imidlertid forhold, der har gjort det nødvendigt at have denne bemyndigelseslov, og da loven i øvrigt har virket så tilfredsstillende, at ingen i virkeligheden har ønske om ændringer i den, kan jeg på mit partis vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse med det ændringsforslag, der er stillet af landbrugsministeren og tiltrådt af hele udvalget.

Søren Jensen: Jeg har tidligere redegjort for mit partis stilling til den lovgivning, det her drejer sig om. Efter at vi har fået den såkaldte store bemyndigelseslov, havde jeg troet, at den højtærede landbrugsminister i den havde al den handelspolitiske bemyndigelse, der er nødvendig, og at vi derfor kunne gøre loven om udførsel af kød til en ren kontrol- og kvalitetslov. Det glæder mig at høre, at det ærede medlem hr. Chr. Thomsen intet har imod, at man undersøger, om det ikke skulle være muligt at finde frem til en samordning af de to love, så at loven om udførsel af kød kan blive en ren og skær kvalitetskontrollov.

Jeg vil gerne spørge den højtærede landbrugsminister, om han ikke mener, at en sådan samordning kunne være hensigtsmæssig og også skulle være praktisk mulig. Begge love er jo nu til revision, og der er lejlighed til at se på det. Denne lov skal jo efter det ændringsforslag, der er stillet af ministeren, tages op til revision senest om to år. Jeg vil håbe, at vi så til den tid kan sammenarbejde de to love.

Vi ønsker imidlertid ikke fra venstres side at lægge hindringer i vejen for en lov, der som denne har virket godt, og som alle de interesserede parter, såvel landbrugets organisationer som den private handel, har erklæret at være tilfreds med og har erkendt har virket og stadig virker tilfredsstillende; og eftersom der ikke fra